

6. Çöl Toprakları

- Yağış yetersiz, kireç birikimi fazladır.
- Fiziksel ayrışma fazladır.
- Bitki örtüsü cılızdır.
- Humus oranı düşüktür.

7. Tundra Toprakları

Tundra ikliminde görülür.

- Yılın 9 ayı donmuş durumda iken 3 ayı çözünerek bataklık hâlini alırlar.
- Tarıma elverişli değildir.

8. Kahve ve Kestane Rengi Bozkır Toprakları

Step iklim bölgelerinde görülür.

- Kurak iklim koşulları hâkimdir.
- Yağışlar yetersiz olduğundan yıkanma azdır.
- Kireç birikimi fazladır.

● TÜRKİYE'DE TOPRAK VARLIĞI

● Türkiye'de Toprak Çeşitleri

A. Zonal Topraklar

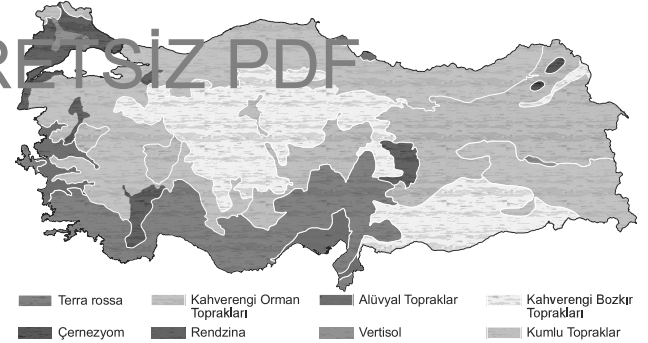
- Kahverengi Orman Toprakları:** Karadeniz'in kıyı kesiminde ve Yıldız Dağları'nda görülür.
 - Humus bakımından zengindir.
 - Koyu renklidir ve verimi yüksektir.
- Kırmızı Topraklar (Terra rossalar):** Akdeniz'in kıyı kesiminde kalkerli arazi üzerinde görülür.
 - Bu topraklar, kil ve demiroksit bakımından zengindir.
 - Oksitlenmeden dolayı rengi kırmızıdır.

Doğal Sistemler

Dünya'nın Toprak Zenginliği

ÜNİTE
1

- Kestane Renkli Bozkır Toprakları:** İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'da görülür.
 - Yıllık yağış miktarının 400-600 mm arasında olduğu yerlerde görülür.
 - Bitki örtüsü **bozkırdır**.
 - **Tahıl** tarımına ve **küçükbaş** hayvancılığa elverişli topraklardır.
- Kahverengi Bozkır Toprakları:** İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu'da görülür.
 - Bu alanlarda yıllık yağış miktarı 250 ile 400 mm arasında değişir.
 - Humus oranı azdır.
 - Daha çok **tahıl** tarımına ve **küçükbaş** hayvancılığa elverişlidir.
- Çernezyom Topraklar:** Kuzeydoğu Anadolu'da özellikle **Kars, Ardahan ve Erzurum** Platolarında görülür.
 - Humus bakımından çok zengin olduğundan **koyu renkli** topraklardır.
 - **Büyükbaş** hayvancılığa elverişlidir.

B. Azonal Topraklar

- Alüvyal Topraklar:** Ovalarda, vadi tabanlarında ve delta-larda rastlanır.
 - Bu tür topraklarda horizonlar gelişmez. Bu topraklar mineral bakımından zengin olduğundan verimlidir.
- Kolüvyal Topraklar:** Dağların eteklerinde, yamaçlardan taşınan materyallerin üzerinde oluşurlar.
 - Tarıma elverişli değildir.
- Litosol Topraklar:** Erozyona açık yamaçlarda görülür. Yamaçlardaki ince materyallerin taşınması ile ortaya çıkan taşlı topraklardır.
- Regosol Topraklar:** Kum boyutundaki volkanik malzeme ve akarsuların oluşturduğu kumlu depolar üzerinde oluşan topraklardır.
 - Nevşehir ve Niğde'de görülür.

C. İntrozonal Topraklar

1. Kalsimorfik Topraklar: Kireçli topraklardır.

a. **Rendizina Toprakları:** Yumuşak kireç taşları üzerinde oluşan topraklardır.

- Akdeniz'in batısı, Trakya, Ege ve Güney Marmara'da görülür.

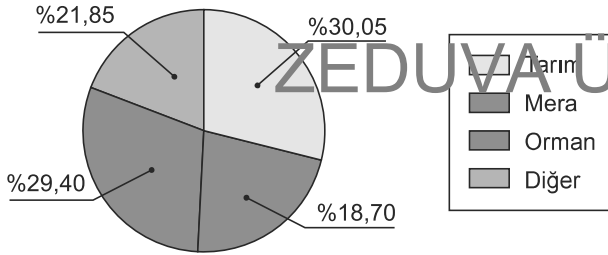
b. **Vertisol Toprakları:** Killi, kireçli, marnlı depolara bağlı olarak meydana gelen topraklardır.

- Bu topraklar Türkiye'de Ergene Havzası, Bursa, Muş Ovası ve Konya Havzası'nda görülür.

2. **Halomorfik Topraklar:** Konya Havzası'nda, Erzurum Ovası'nın bazı kesimlerinde, Küçük Menderes ve Büyük Menderes deltalarının denize yakın olan kesimlerinde görülür.

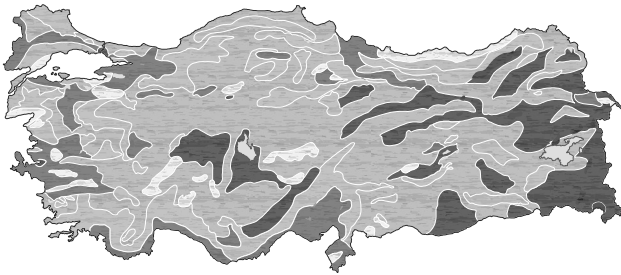
3. **Hidromorfik Topraklar:** Taban suyu seviyesinin yüzeye yakın olduğu sulak bölgelerde rastlanır. Tarıma elverişli değildir.

● Türkiye'de Toprakların Kullanımı

A. Tarım ve Hayvancılık

Türkiye topraklarının 1/3'ü tarım alanı olarak kullanılmaktadır.

- Türkiye topraklarının %18,7'si çayır ve meralardan oluşmaktadır.
- Bu alanlarda küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık yapılmaktadır.

Kahverengi orman toprakları: Çay, fındık, mısır ve tütün tarımı yapılır.

- Büyükbaş hayvancılık yaygındır.

Kahverengi ve kestane rengi bozkır toprakları: Buğday, arpa, mercimek, baklagiller, şeker pancarı tarımı ile küçükbaş hayvancılık gelişmiştir.

Terra rossa toprakları: Trunçgil, yer fıstığı, pamuk, zeytin, çeşitli sebzeler ve meyveler ile küçükbaş hayvancılık gelişmiştir.

B. Ormancılık

- Tomruk, maden direği, sanayi odunu, reçine, sıgla yağı ve fıstık çamı üretiminde yararlanılır.
- Toprak erozyonunun önlenmesi, canlıların besin ihtiyaçlarının karşılanması ve onlara barınak olması açısından da ormanların çok önemli yararları vardır.

C. Sanayi

- Seramik, porselen, kiremit, tuğla, çimento ve çanak çömlek gibi ürünlerin elde edilebilmesi açısından toprak bazı sanayi kollarının ham madde ihtiyacını karşılamaktadır.

D. Erozyon

Türkiye, erozyonun şiddetli olduğu ülkelerdendir.

Türkiye'de erozyon giderek önemli tehdit hâline gelmektedir.

Erozyonun Sebepleri

- Tarlaların eğime dik sürülmesi
- Bitki örtüsünün tahrip edildiği eğimli yamaçların tarıma açılması
- Nadas uygulamalarının yapılması
- Meralarda aşırı otlatma yapılması

Erozyonun Sonuçları

- Erozyonla topraktaki organik maddeler ile mikroorganizmalar da taşındığı için toprağın verimi azalır.
- Tarım arazilerinin verimsizleşmesiyle kırsal kesimden kentlere göçler artar.
- Bitki örtüsü yok olur.
- Meralar verimsizleşir veya yok olur.
- Barajların ömrü erozyon sonucu taşınan toprakla dolduğu için kısalmır.
- Ekolojik denge bozulur ve biyoçeşitlilik azalır.